

Всі батьківські збори

1-й клас

ПЕРШІ ЗБОРИ. ЗНАЙОМСТВО З БАТЬКАМИ УЧНІВ-ПЕРШОКЛАСНИКІВ

Педагоги зустрічаються з батьками першокласників перед початком навчального року. Доречніше за все проводити таку зустріч-збори наприкінці серпня. Учитель використовує перші збори для того, щоби познайомитися з батьками, налаштувати родину на необхідність спілкування зі школою, педагогами, створити оптимістичний настрій на навчальну діяльність, зняти страх родини перед школою.

Задачі зборів:

1. Познайомити батьків із педагогами, школою, адміністрацією, службами школи й один з одним.
2. Допомогти родині підготуватись до навчання дитини в першому класі.

Запитання для обговорення:

- Де батькам можна одержати консультацію з питань виховання дитини?
- За якими законами повинно йти виховання в родині?
- Що цікавого є в окремо взятій родині - традиції та звичаї (обмін досвідом)?

План проведення зборів (орієнтовний)

- I. Знайомство з директором школи та шкільною адміністрацією.
- II. Представлення педагога, який буде працювати з класом.
- III. Екскурсія шкільною будівлею.
- IV. Міні-лекція «Закони виховання в родині. Якими їм бути?».
- V. Анкетування батьків із теми зборів.
- VI. Самопредставлення - візитна картка родини.
- VII. Батьківський тренінг «Дитина у дзеркалі батьків».

Хід зборів-зустрічі

Збори проводяться в тому класі, де будуть проходити заняття дітей. Клас святково оформлений (можна розмістити на стенді побажання, творчі роботи учнів, які закінчили початкову школу). На дошці фотографії випускників, які учились у педагога, який набирає клас.

I. Вступне слово директора школи (як варіант). Шановні татусі й мами, дідусі та бабусі, усі дорослі, які прийшли на першу зустріч зі школою, поріг якої переступлять у вересні ваші малята!

Сьогодні ми оголошуємо вас і себе членами однієї великої команди корабля за назвою «Школа». Наше плавання починається сьогодні, а закінчується через дванадцять років. Стільки ми будемо разом, а поки наш корабель буде плисти океаном знань, ми будемо переживати шторми та бурі, смутки та радості. Хочеться, щоб це плавання було цікавим, радісним і значущим у житті кожної дитини та кожної родини.

Як навчитись переборювати труднощі, як навчити падати, набиваючи якнайменше шишок, де одержати консультацію, що вичерпує відповідь на нерозв'язне запитання - про все це можна довідатись у кабінеті заступника директора з початкової школи.

II. Виступ заступника директора з початкової школи

Виступ повинен містити інформацію про традиції та звичаї початкової школи, про вимоги до учнів. Необхідно познайомити батьків зі статутом школи, вручити кожній родині візитну картку школи, указати дні консультацій заступника директора з початкової школи, представити вчителів початкових класів, які будуть працювати з конкретним класом.

III. Самопрезентація вчителя

Учитель проводить самопрезентації (як варіант):

- Розповідь про себе, про вибір професії педагога.
- Розповідь про своїх учнів-випускників, про плани на майбутнє в роботі з новим класом.

IV. Самопрезентація родин

Дуже цікаво проходить на батьківських зборах-зустрічі самопрезентації родин. Це свого роду візитна картка родини. Бажано записати на магнітофон виступи батьків, які розповідають про себе на зборах. Така робота дозволить відразу визначити особливості родин, ступінь їхньої відкритості, систему сімейних цінностей і взаємин. Класному керівнику буде важливо проаналізувати міні-розповіді про родину.

План самопрезентації родини

1. Прізвище, ім'я, по батькові батьків.
2. Вік батьків, день народження родини.
3. Інтереси, захоплення родини.
4. Традиції та звичаї родини.
5. Девіз родини.

Можна записати девізи родин на листі ватману, що кріпиться на дошці у класі. Цей матеріал можна буде успішно використовувати в роботі з учнями.

V. Екскурсія шкільною будівлею

Після самопрезентації батьків, педагогів і встановлення теплої атмосфери проводиться екскурсія по школі. Дуже важливо показати батькам кабінет психологічної служби,

познайомити з розкладом його роботи, запропонувати записати телефон довіри психологічної служби.

VI. Поради батькам

Наприкінці зустрічі кожна родина одержує наказ у вигляді сувою, в якому записані закони виховання дитини в родині. Батькам дається можливість прочитати закони та поставити запитання вчителів.

VII. Анкетування батьків

Проводиться наприкінці зборів із позначеної теми.

Можна зробити загальну фотографію на пам'ять про перший «шкільний» день батьків.

ДРУГІ ЗБОРИ. ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ У ШКОЛІ

Форма проведення: «круглий стіл».

Задачі зборів:

1. Познайомити батьківський колектив із можливими проблемами адаптації дітей у перший рік навчання.
2. Розробити рекомендації для створення системи комфортних взаємин із першокласником.

Питання для обговорення:

- Фізіологічні труднощі адаптації першокласників у школі.
- Психологічні труднощі адаптації першокласників у школі.
- Система взаємин дітей у класі.

Хід зборів

I. Обговорення першого шкільного дня дитини

Батьки діляться враженнями один з одним і вчителями: з яким настроєм дитина прийшла додому, як її поздоровляли члени родини, які подарунки вона одержала.

II. Батьківський практикум-гра «Кошик почуттів»

Це може виглядати приблизно так.

Слово педагога. Шановні мами й татусі! У мене в руках кошик, на дні якого знаходяться найрізноманітніші почуття, позитивні й негативні, котрі може відчутти людина. Після того як ваша дитина переступила шкільний поріг, у вашій душі, у вашому серці міцно оселились почуття й емоції, що заповнили все ваше існування. Опустіть руку в кошик і візьміть «почуття», що найбільше переповняє вас уже тривалий період часу, назвіть його.

Батьки називають почуття, що їх переповняють, які вони болісно переживають.

Таке завдання дозволяє акцентувати увагу на важливості події, виявити проблеми та труднощі, що виникають у родині, та обговорити ці проблеми в ході розгляду теми зборів.

Фізіологічні умови адаптації дитини до школи

Обговорення питання

Ознайомлення педагога та лікаря з проблемами здоров'я дитини. Зміна режиму дня дитини в порівнянні з дитячим садком. Необхідність чергування ігор з навчальною діяльністю дитини. Спостереження батьків за правильною позою під час виконання домашніх занять (попередження короткозорості, викривлення хребта). Організація правильного харчування дитини. Турбота батьків про загартовування дитини, максимальний розвиток рухової активності (створення вдома спортивного куточка). Виховання в дітях самостійності та відповідальності як головних якостей збереження власного здоров'я.

Психологічні труднощі адаптації дитини до школи

Під час обговорення даної проблеми необхідно звернути увагу на такі важливі умови психологічної комфортності в житті першокласника:

- створення сприятливої психологічної атмосфери для дитини з боку всіх членів родини;
- роль самооцінки дитини в адаптації до школи (чим нижче самооцінка, тим більше труднощів у дитини у школі);
- формування інтересу до школи, прожитого шкільного дня;
- обов'язкове знайомство з дітьми її класу та можливість їхнього спілкування після школи;
- неприпустимість фізичних заходів впливу, залякування, критики на адресу дитини, особливо у присутності третіх осіб (бабусь, дідусів, однолітків);
- виключення таких засобів покарання, як позбавлення задоволень, фізичні та психічні покарання;
- урахування темпераменту в період адаптації до шкільного навчання;
- надання дитині самостійності в навчальній роботі й організація контролю її навчальної діяльності;
- не тільки заохочення дитини за навчальні успіхи, а й моральне стимулювання її досягнень;
- розвиток самоконтролю та самооцінки, самодостатності дитини.

Взаємини однокласників

Відомий педагог і психолог Симон Соловейчик, ім'я якого значуще для цілого покоління учнів, батьків і вчителів, опублікував правила, що можуть допомогти батькам підготувати дитину до спілкування з однокласниками у школі. Батькам необхідно пояснити ці правила дитині та з їх допомогою готувати дитину до дорослого життя.

- Не віднімай чужого, але і своє не віддавай.
- Попрохали - дай, намагаються відняти - намагайся захиститись.
- Не бийся без причини.
- Кличуть грати - іди, не кличуть - спитай дозволу грати разом, це не соромно.
- Грай чесно, не підводь своїх товаришів.

- Не дражни нікого, не канюч, не випрошуй нічого. Два рази ні в кого нічого не проси.
- Через оцінки не плач, будь гордим. З учителем через оцінки не сперечайся і на вчителя за оцінки не ображайся. Намагайся все робити вчасно і думай про добрі результати, вони обов'язково в тебе будуть.
- Не ябедничай і не наговорюй ні на кого.
- Намагайся бути акуратним.
- Частіше кажи: давай дружити, давай грати, давай разом підемо додому.
- Пам'ятай: ти не краще за всіх, ти не гірше всіх! Ти - неповторний для самого себе, батьків, учителів, друзів!

Дуже добре, якщо батьки помістять звід цих правил у кімнаті чи в робочому куточку своєї дитини на видному місці. Бажано наприкінці тижня звернути увагу дитини на те, які правила їй вдасться виконати, а які - ні і чому. Можна спробувати придумати разом з дитиною свої правила.

ТРЕТІ ЗБОРИ. ТЕЛЕВІЗОР У ЖИТТІ РОДИНИ ТА ПЕРШОКЛАСНИКА

Задачі зборів:

1. Визначити разом з батьками достоїнства й недоліки наявності телевізора в житті дитини.
2. Визначити найменування та кількість передач для перегляду дітьми.

Питання для обговорення:

- Роль телебачення в житті дитини.
- Вплив телепередач на формування характеру та пізнавальної сфери дитини.

Запитання для дискусії:

- Чи вважаєте ви, що телевізор повинен бути в числі головних предметів побуту?
- Які телепередачі, на ваш погляд, формують особистість дитини?
- Як, на ваш погляд, необхідно організувати перегляд телевізора дитиною? Припустіть можливі варіанти.

Хід зборів

I. Вступне слово вчителя (варіант). Телевізор у житті дитини - це добре чи погано? Скільки часу і які передачі повинні дивитись діти? Чи треба виключати телевізор, якщо ми вважаємо, що передача дитині буде нецікава? Ці й інші запитання сьогодні вимагають відповіді.

Трохи статистики:

- Дві третини наших дітей у віці від 6 до 12-ти років дивляться телевізор щодня.
- Час щоденного перегляду телепередач дитиною складає в середньому більше двох годин.
- 50 % дітей дивляться телепередачі поспіль, без усякого вибору та виключень.
- 25 % дітей у віці від 6 до 10-ти років дивляться ті самі телепередачі від 5 до 40 разів поспіль.

- 38 % дітей у віці від 6 до 12-ти років при визначенні рейтингу використання вільного часу на перше місце поставили телевізор, виключивши при цьому заняття спортом, прогулянки на свіжому повітрі та спілкування з родиною.

Але, можливо, ви подумаєте, що ця статистика не стосується наших дітей? Дарма. Ось результати опитування у класі, проведеного приблизно за такими запитаннями:

- Скільки разів на тиждень ти дивишся телевізор?
- Ти дивишся телевізор один чи зі своєю родиною?
- Ти любиш дивитись усе поспіль чи віддаєш перевагу якійсь окремій передачі?
- Якби ти опинився на незаселеному острові, які би предмети ти замовив доброму чарівнику, щоби твоє життя було цікавим і ненудним?

II. Обговорення результатів аналізу відповідей дітей на запропоновані запитання

III. Дискусія

- Далі можлива дискусія з питань:
- Що ж робити і чи потрібно щось робити? Можливо, варто заборонити перегляд телепередач чи обмежити дитини визначеними програмами?
- Що дає дитині телевізор? Є чи в перегляді телепередач, особливо для першокласників, щось позитивне?

Проводяться обговорення проблеми й обмін думками.

Думки учнів 10-літнього віку про перегляд телепередач

Перегляд телевізора дає можливість:

- розслабитися, забути щоденні проблеми, відійти від страхів і переживань;
- знаходити відповіді на запитання, на які не відповідають дорослі через зайнятість;
- зрозуміти за допомогою телевізора, що таке «добре» і що таке «погано»;
- дізнаватись про різні явища в різних галузях знань;
- розвивати уяву, фантазію, емоційну сферу.

Коментар учителя, обговорення

До даних батьківських зборів можна підготувати виставку малюнків дітей «Я дивлюсь телевізор».

IV. Рекомендації батькам:

- 1) Разом із дітьми визначати телепередачі для перегляду дорослими та дітьми на наступний тиждень.
- 2) Обговорювати улюблені телепередачі дорослих і дітей після перегляду.
- 3) Вислуховувати думки дітей із приводу дорослих передач і висловлювати свої думки з приводу дитячих.
- 4) Телевізор не повинен бути значущою частиною в житті батьків, тоді це стане позитивним прикладом для дитини.

5) Необхідно зрозуміти, що дитина, яка щодня дивиться сцени насильства, убивств, зникає до них і навіть може відчувати від таких епізодів задоволення. Необхідно виключити їх із перегляду малятами.

V. Домашнє завдання батькам: визначте для себе відповіді на такі запитання.

- Скільки часу проводить ваша дитина біля телевізора?
- Чи ставить запитання після перегляду передач, чи хоче обговорити з вами передачу?
- Яким передачам віддає перевагу?
- В якій передачі хотіла би сама взяти участь?
- Як зробити, щоб діти не чули від батьків: «Знову уроки ввечері робиш?», «Чим ти займався, знову біля телевізора сидів?» і т. д.

Батькам на замітку

Необхідно пам'ятати про те, що вплив телебачення на психіку дітей різко відрізняється від подібного впливу на дорослих. Наприклад, першокласники, за результатами досліджень, не можуть чітко визначити, де правда, а де неправда. Вони сліпо довіряють усьому тому, що відбувається на екрані. Ними легко керувати, маніпулювати їхніми емоціями та почуттями. Лише з 11-ти років діти починають усвідомлено сприймати те, що пропонує телебачення.

ЧЕТВЕРТІ ЗБОРИ. ЕМОЦІЇ ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ

Форма проведення: сімейна рада.

Задачі зборів:

1. Ознайомитися із самооцінкою учнів класу.
2. Визначити причини переваги негативних чи позитивних емоцій в учнів.

Хід зборів

I. Вступне слово педагога (варіант). Шановні мами й татка! У нас сьогодні батьківські збори, які ми проводимо у формі сімейної ради. Сімейна рада збирається тоді, коли справа не терпить зволікань і вимагає всебічного аналізу. Перш ніж ми перейдемо до ради за оголошеною проблемою, послухайте, будь ласка, магнітофонний запис відповідей дітей на запитання: який я? (Наприклад, я - добрий, красивий, розумний і т. д.).

Після прослуховування запису батьки повинні відповісти на запитання про мотиви вибору дитиною прикметників, що позначають позитивні та негативні якості. Відбувається обмін думками.

Сьогодні ми поговоримо про людські емоції. Мені хотілося звернути вашу увагу на ті емоції, що стимулюють розвиток неврозів, руйнують здоров'я дитини. Це емоції руйнування - гнів, злість, агресія та емоції страждання - біль, страх, образа. Спостерігаючи за дітьми, доводиться констатувати, що емоції страждання, руйнування їм ближче, ніж емоції радості й добра.

II. Батьківський тренінг

Питання

Наведіть приклади ситуацій із вашого життя, з життя родини або ситуацій, що спостерігаються, пов'язані з негативними та позитивними емоціями.

Чи можете ви сказати, що у відповідях дітей на магнітофонній стрічці ви почули відзвуки негативних емоцій? (На думку психологів, позитивні емоції з'являються в людини тоді, коли її люблять, розуміють, визнають, приймають, а негативні - при незадоволенні потреб.) Як формувати позитивні емоції? Із чого починати?

Перед вами лежать аркушики паперу. Запишіть на них висловлювання, заборонені у спілкуванні з дитиною у вашій родині, а також висловлювання, що рекомендуються їй бажані.

Висновок. При спілкуванні з дітьми не слід уживати такі, наприклад, висловлювання:

- Я тисячу разів казав тобі, що...
- Скільки разів треба повторювати...
- Про що ти тільки думаєш...
- Невже тобі важко запам'ятати, що...
- Ти стаєш...
- Ти такий же, як...
- Відчепись, ніколи мені...
- Чому Олена (Настя, Ліля і т. д.) така, а ти - ні...

При спілкуванні з дітьми бажане вживання таких висловлювань:

- Ти в мене найрозумніший (красивий і т. д.).
- Як добре, що в мене є ти.
- Ти в мене молодець.
- Я тебе дуже люблю.
- Як ти добре це зробив, навчи й мене.
- Дякую тобі, я тобі дуже вдячна.
- Якби не ти, я б ніколи з цим не справився.

Постарайтесь використовувати перераховані бажані висловлювання якнайчастіше.

III. Рекомендації батькам:

- 1) Безумовно приймайте свою дитину.
- 2) Активно слухайте її переживання, думки.
- 3) Якнайчастіше спілкуйтеся з нею, займайтеся, читайте, грайте, пишіть один одному листи та записки.
- 4) Не втручайтесь у її заняття, що їй по плечу.
- 5) Допмагайте, коли просить.
- 6) Підтримуйте та відзначайте її успіхи.

- 7) Розповідайте про свої проблеми, діліться своїми почуттями.
- 8) Вирішуйте конфлікти мирно.
- 9) Використовуйте у спілкуванні фрази, що викликають позитивні емоції.
- 10) Обіймайте та цілуйте один одного не менше чотирьох разів на день.

IV. Домашнє завдання батькам: напишіть листа своїй дитині, який їй варто розкрити у випускному класі школи.

Анкета для батьків

1. Чи стимулюєте ви прояв позитивних емоцій у своєї дитини? Як ви це робите?
2. Чи виявляє ваша дитина негативні емоції? Чому, на ваш погляд, вони виникають?
3. Як ви розвиваєте позитивні емоції своєї дитини? Наведіть приклади.

Анкетування проводиться протягом ходу зборів, педагог виділяє для цього 10-15 хвилин. Листки з відповідями батьки віддають педагогу, який використовує їх у подальшій роботі з батьками й учнями.

П'ЯТІ ЗБОРИ. ПІДСУМКИ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ - «ПЕРЕГОРТАЮЧИ СТОРІНКИ...»

Форма проведення: усний журнал.

Усний журнал - це аркуші ватману, складені у вигляді великої книги, перевитої стрічкою. Кожний аркуш - сторінка життя класу за рік.

На цих зборах хочеться зупинитись особливо. Тут підбивається підсумок роботи батьків, чого вони навчаються за рік. Зустріч повинна бути урочистою, цікавою, незвичайною. Збори проводяться разом з учнями.

Хід зборів

I. Огляд сторінок усного журналу

Сторінка перша. «Наше життя на уроках» (фрагменти уроків).

Сторінка друга. «Наші перерви» (фізкультпауза, ігри тощо).

Сторінка третя. «Наше життя після уроків» (найбільш яскраві моменти заходів, проведених у класі за рік).

Сторінка четверта. «Наша творчість» (огляд творчості учнів: читання віршів, пісень, гурткова діяльність).

Сторінка п'ята. «Ми і наші батьки» (нагородження батьків за роботу у класі).

Медаль - дитяча долонька, розмальована й розписана дітьми.

Сторінка шоста. «Наші плани на літо» (кожний учень одержує на літо завдання, яке він повинен виконати для всього класу).

II. Підсумки роботи батьків учнів за рік

З повідомленням виступає класний керівник, представник від батьківського комітету.

Наприкінці зборів учні разом з батьками та вчителями фотографуються. Вручаються фотографії, зроблені раніше на інших зборах і заходах класу.

За матеріалами сайту Освіта.ua